

Sygn. akt I CSK 1575/22

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku A. C., D. C. i J. Z.
przy uczestnictwie T. M.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 września 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ostrołęce
z dnia 28 kwietnia 2021 r., sygn. akt I Ca 283/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestnika postępowania T. M. na rzecz wnioskodawców A. C., D. C. i J. Z. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez

powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do tego ogranicza się też badanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej dokonywanej na posiedzeniu w przedmiocie przyjęcia lub odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Ostrołęce z 28 kwietnia 2021 r. uczestnik postępowania T. M. oparł wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania na przesłankach określonych przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższych wymagań nie spełnił skarżący wskazując na występowanie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego zakresu ochrony realizowanej poprzez rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych (art. 5 u.k.w.h.). Kwestia skutków i zakresu ochrony realizowanej przez wyrażoną w art. 5 u.k.w.h. rękojmię

wiary publicznej ksiąg wieczystych była już przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 7 września 2019 r., I CSK 440/18, nie publ.; z 6 czerwca 2019 r., II CSK 224/18, nie publ.; z 24 maja 2019 r., I CSK 238/18, nie publ.; z 12 kwietnia 2019 r., I CSK 172/18, nie publ.; z 6 marca 2019 r., I CSK 809/17), zaś skarżący nie wyróżnił we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania żadnych kwestii problemowych dotyczących stosowania art. 5 u.k.w.h., które dotychczas pozostawały poza sferą analizy orzeczniczej Sądu Najwyższego. Co jednak istotniejsze w skardze kasacyjnej nie podniesiono zarzutu naruszenia art. 5 u.k.w.h. Jeśli uwzględni się, że na podstawie art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną m.in. w granicach podstaw skargi, to uzasadniony jest wniosek, że sformułowane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej przez uczestnika postępowania.

Pozbawione walorów istotności jest także wskazane przez skarżącego zagadnienie prawne dotyczące powoływania się na art. 5 k.c. w postępowaniu o nabycie nieruchomości przez zasiedzenie. Także w odniesieniu do tego zagadnienia skarżący nie podejmuje się próby wyróżnienia *in abstracto* sygnalizowanej kwestii problemowej, lecz w sferze argumentacyjnej sprowadza ją do niedopuszczalnej ze względu na art. 398³ § 3 k.p.c. próby kwestionowania ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce. Jednocześnie zaznaczyć należy, że problem odmowy stwierdzenia zasiedzenia z powołaniem się na art. 5 k.c. był już też przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W tym względzie jednolicie przyjmuje się, że stwierdzenie przez sąd nabycia prawa własności w drodze zasiedzenia ma charakter deklaracyjny, gdyż nabycie to następuje w sposób pierwotny, z mocy prawa, nawet bez woli i wiedzy posiadacza doprowadzenia do takiego skutku oraz bez konieczności podejmowania przez niego jakichkolwiek czynności. Przepisy regulujące zasiedzenie mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Artykuł 5 k.c. nie może być zatem podstawą odmowy stwierdzenia nabycia takiego prawa przez posiadacza samoistnego, który wykonywał władztwo w terminie przewidzianym przepisami prawa (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 4 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 4

kwietnia 2012 r., I CSK 534/11, nie publ.; z 20 czerwca 2012 r., I CSK 590/11, nie publ.; z 30 stycznia 2014 r., I CSK 243/13; nie publ.; z 10 lipca 2014 r., I CSK 533/13, OSNC-ZD 2015, nr D, poz. 54, z 30 stycznia 2015 r., III CSK 123/14, nie publ.; 4 marca 2016 r., I CSK 750/15, nie publ. oraz z 15 grudnia 2018 r., V CSK 271/18, nie publ.).

Podstawą dla przyjęcia niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być także powołanie się przez skarżącego na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi bowiem wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie wykazał skarżący. Ferowana przez niego odmienna ocena ustaleń faktycznych przyjętych przez Sąd drugiej instancji – co potwierdza podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. - jest niedopuszczalna ze względu na art. 398³ § 3 k.p.c. i w związku z tym *a limine* wyłączone jest upatrywanie w niej podstaw dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi wnioskodawców na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 3, § 5 pkt 1

i § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.)

[as]